

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6To/12/2015
Identifikačné číslo spisu:	9515100022
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9515100022.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci proti obžalovanej Ing. arch. X. J. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2015 v Bratislave, o odvolaniach prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovanej Ing. arch. X. J. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 25. mája 2015, sp. zn. BB-3T 4/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok sa z r u š u j e v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 25. mája 2015, sp. zn. BB-3T 4/2015, bola obžalovaná Ing. arch. X. J. uznaná za vinnú zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 14. mája 2014 v časovom rozpätí od 14:12:18 h až do 14:12:55 h v budove Obecného úradu W., F. XXX v kancelárii označenej menovkou Ing. arch. X. J., Stavebného úradu a životného prostredia obce W. prijala od manželov N. a J. O. finančnú hotovosť vo výške 200 € ako úplatok za konzultáciu ohľadom prípravy listinných podkladov potrebných pre zamýšľané stavebné konanie v súvislosti s prestavbou ich záhradnej chatky na rodinný dom nachádzajúcej sa v katastrálnom území obce W..

Za to bola I. stupňovým súdom odsúdená podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. e/ Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého jej bol podľa § 49 ods. 1, § 51 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom, pričom podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. bola skúšobná doba stanovená na 3 roky.

Zároveň bol obžalovanej, podľa § 56 ods. 1 Tr. zák., uložený peňažný trest vo výmere 800 € a pre

pripad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace. Zároveň bol obžalovanej, podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., uložený aj trest zákazu činnosti - výkonu funkcie s rozhodovacou činnosťou vo verejnej správe v trvaní 3 roky.

Taktiež bol uložený trest prepadnutia veci - sumy 200 € v zmysle § 60 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len špeciálny prokurátor) a obžalovaná Ing. arch. X. J..

Špeciálny prokurátor v odôvodnení podaného odvolania sa nestotožnil so skutkovým záverom a z toho rezultujúcim právnym posúdením konania obžalovanej.

Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že obžalovaná mala na starosti celý proces stavebného konania, práve stavebné konanie potrebovali manželia O. urýchliť. Obžalovanú navštívili 14. mája 2014 a už „do zimy“ chceli bývať, z čoho je zrejmé, že prinesený úplatok mal slúžiť na urýchlenie tohto procesu a nie za nejakú konzultáciu, či zálohu pre neznámeho projektanta.

Podľa názoru špeciálneho prokurátora vykonané dôkazy preukazujú, že obžalovaná Ing. arch. J. prijala úplatok vo výške 200 € a takto konala v postavení odbornej referentky stavebného úradu, ako verejný činiteľ a v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, ktorým vydávanie stavebného povolenia na prestavbu nehnuteľnosti jednoznačne je.

Vzhľadom na vyššie uvedené špeciálny prokurátor mal za to, že konanie obžalovanej malo byť právne kvalifikované ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Z týchto dôvodov potom špeciálny prokurátor sa podaným odvolaním domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol tak, aby obžalovanú Ing. arch. J. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe uznal za vinnú zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a uložil jej nepodmienečný trest odňatia slobody ako aj peňažný trest, trest zákazu činnosti a taktiež trest prepadnutia veci.

Obžalovaná Ing. arch. X. J. v odvolaní odôvodnenom prostredníctvom svojho obhajcu poukázala predovšetkým na tú okolnosť, že v dobe prijatia peňazí nekonala ešte ako pracovníčka stavebného úradu, nakoľko stavebné konanie zatiaľ neprebiehalo. Išlo z jej strany za poskytnutie konzultácie v rámci občianskej výpomoci. V danom prípade ani nejde o všeobecný záujem, ale iba o individuálny záujem jednotlivcov - manželov O.. Hotovosť 200 € mala byť pre projektanta, ktorého by svedkom obžalovaná v budúcnosti sprostredkovala. Peniaze teda neprijala ako úplatok.

Skutok, tak ako ho ustálil súd I. stupňa, ani nie je trestným činom.

S poukazom na zásadu in dubio pro reo navrhla, aby bola oslobodená spod uvedeného skutku a zároveň zamietnutia odvolania špeciálneho prokurátora.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolanie proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podali procesné strany na to oprávnené, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohli a urobili tak v lehote ustanovenej v zákone, pričom ako dôvodné odvolací súd vyhodnotil odvolania podané špeciálnym prokurátorom a odvolanie obžalovanej ako čiastočne

dôvodné.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 315 Tr. por.) primárne konštatoval, že odvolanie je prípustné (§ 306 ods. 1 Tr. por.) a keďže nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Tr. por., v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku (§ 307 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), ako aj správnosť postupu predchádzajúceho konania, pričom zistil, že tento je potrebné zrušiť.

Rozsudok súdu prvého stupňa je totiž založený na nejasných a neúplných skutkových zisteniach, súd sa v ňom nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov a na ich objasnenie je potrebné dôkazy opakovať, resp. vykonať ďalšie dôkazy (§ 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací všeobecne považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., tzn. že ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a urobil logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia, nemôže odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným v úvahu prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu chybu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v posudzovanej veci však zistil, že Špecializovaný trestný súd ako súd prvého stupňa jednak nevyhodnotil všetky doposiaľ známe okolnosti prípadu, jednak neurobil logicky odôvodnené skutkové zistenia, pričom ani nevykonával všetky potrebné dôkazy.

Špeciálny prokurátor podal 3. februára 2015 obžalobu na obvinenú Ing. arch. X. J. pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 14. mája 2014 v časovom rozpätí od 14:12:18 h až do 14:55:50 h v budove Obecného úradu W., F. XXX, v kancelárii označenej menovkou Ing. arch. X. J., kde vykonávala funkciu odbornej referentky stavebného úradu a životného prostredia Obce W. a mala v pracovnej náplni činnosti stavebného úradu v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a súvisiace činnosti v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom poriadku, prijala od manželov N. a J. O. finančnú hotovosť vo výške 200 € ako úplatok za kladné a urýchlené vybavenie stavebného konania a ďalších listinných podkladov k nemu potrebných, ktoré si chceli vybaviť v súvislosti s prestavbou svojej záhradnej chatky na rodinný dom, nachádzajúcej sa v katastrálnom území obce W..

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa názoru Špecializovaného trestného súdu stavebné konanie v danej veci ešte nezačalo, aj keď konštatuje, že obžalovaná bola v postavení verejného činiteľa a úplatok prijala pre seba, nie ako odmenu pre projektanta, nekonala ešte ako verejný činiteľ. Úplatok od manželov prijala za konzultáciu ako v danej veci majú postupovať, zneužívajúc ich nevedomosť.

Špecializovaný trestný súd vyššie uvedené skutkové závery pretransformoval aj do nového znenia skutkovej vety napadnutého rozsudku, ktorá však podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z hľadiska objektívnej stránky konania obžalovanej a ňou spôsobeného následku nie je celkom totožná so skutkom, pre ktorý bola podaná obžaloba. Podľa skutkovej vety podanej obžaloby obvinená Ing. arch. J. vo funkcii odbornej referentky stavebného úradu a životného prostredia Obce W. a mala v pracovnej náplni činnosti stavebného úradu v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a súvisiace činnosti v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom poriadku, prijala od manželov N. a J. O. finančnú hotovosť vo výške 200 € ako úplatok za kladné a urýchlené vybavenie stavebného konania a ďalších listinných podkladov k nemu potrebných, ktorá bola právne

posúdená ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., pričom podľa skutkovej vety napadnutého rozsudku obžalovaná síce prijala úplatok ale iba za konzultáciu, a už bola právne posúdená ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

V uvedenom smere možno čiastočne súhlasiť s odvolaním obžalovanej, že takto nanovo koncipovaný skutok nemôže byť kvalifikovaný tak, ako to uzavrel Špecializovaný trestný súd.

Poskytnutie bežnej konzultácie, informovať občanov o postupe pri vybavovaní ich žiadostí, upozorniť ich na to, aké podklady sú povinní úradom predložiť, nemôže byť obstarávaním veci všeobecného záujmu, ako to konštatuje I. stupňový súd. Okolnosť, že obžalovaná poskytuje takéto rady za úplatu, počas pracovnej doby v priestoroch zamestnávateľa, by mohlo byť kárnym previnením, v prípade pravidelnosti aj neoprávneným podnikaním popr. daňovým trestným činom.

Špecializovaný trestný súd dospel k správnym záverom, pokiaľ konštatoval, že obžalovaná prijala úplatok pre seba a že je ju nutné považovať za verejného činiteľa /str. 7, 8/ rozsudku.

Na druhej strane Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že skutkové závery Špecializovaného trestného súdu, pokiaľ nezistil kauzálnu súvislosť medzi prijatím sumy 200 € od manželov O. a urýchlením a kladným vybavením stavebného konania, nie sú úplné a logicky odôvodnené.

V tomto smere sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou špeciálneho prokurátora.

Z výpovedí svedkov N. a J. O. je nesporné, že práve obžalovanej odovzdali úplatok 200 € z dôvodu, že odpredali svoj byt a chceli prerobiť záhradnú chatku na rodinný domček, k čomu potrebovali urýchlene a kladne vybaviť stavebné konanie. Peniaze jej dávali na to, aby vybavila všetky „stavebné záležitosti a všetky veci, čo k tomu patria a hlavne stavebné povolenie“.

V žiadnom prípade neposkytovali úplatok za nejakú konzultáciu či radu, ako majú postupovať. Svedkovia chceli urýchliť „povolenie na stavbu“ a preto poskytli úplatok osobe, ktorá takéto rozhodovanie mala v náplni práce.

Skutočnosť, že svedkovia ešte nemali podanú príslušnú žiadosť na stavebnom úrade, neznamená, že obžalovaná ešte nemohla konať v pozícii verejného činiteľa. Z doposiaľ vykonaných dôkazov je zrejmé, že o podanej žiadosti by konala, z pozície svojej funkcie, práve obžalovaná, keďže takúto právomoc jej zamestnávateľ zveril a vyplývala priamo z pracovnej zmluvy a opisu jej pracovných činností.

Vo veci však nebol vypočutý nadriadený - starosta obce, na okolnosť či rozhodnutia o povolení stavby /prestavby/, kolaudačné rozhodnutia a pod. pripravovala v katastri uvedenej obci výlučne obžalovaná, či teda rozhodovanie o stavbe vyššie uvedených svedkov by riešila výlučne ona. Pokiaľ sa uvedený predpoklad potvrdí, potom mal súd pre odsúdenie obžalovanej Ing. arch. J. použiť právnu kvalifikáciu zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Pokiaľ však úplatok prijala bez toho, že by následne o ich stavbe rozhodovala ona, ale iný zamestnanec, mohlo by ísť prípadne o nepriamu korupciu.

Z týchto dôvodov potom Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolania podaného špeciálnym prokurátorom podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. rozsudok Špecializovaného trestného súdu zrušil v celom rozsahu pre chyby v napadnutých výrokoch, keďže sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a pre vzniknuté pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na ktorých objasnenie treba vykonať ďalšie dôkazy.

Keďže je zrejmé, že zistené chyby nemôže odvolací súd odstrániť na verejnom zasadnutí, v súlade s ustanovením § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. por., prijal rozhodnutie na neverejnom zasadnutí, teda bez účasti procesných strán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol vo veci rozsudkom sám rozhodnúť pre absenciu správne zisteného skutkového stavu veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.